

**MONTOLÍO, Estrella (ed.). *Hacia la modernización del discurso jurídico. Contribuciones a la I Jornada sobre la modernización del discurso jurídico español*. Publicacions i Edicions de la Universitat de Barcelona, Barcelona, 2012, 224 p. ISBN 978 84 475 3609 2**

Carles Duarte i Montserrat\*

Des de fa temps, el grup EDAP (Estudios del Discurso Académico y Profesional), coordinat per la catedràtica de la Universitat de Barcelona Estrella Montolío i integrat per M. Ángeles García Asensio, Fernando Polanco Martínez, Pedro Gras Manzano, Anna López Samaniego, Raquel Taranilla García i Irene Yúfera Gómez, duu a terme una tasca exigent i minuciosa d'anàlisi i de revisió crítica sobre el llenguatge jurídic i de formulació de noves orientacions que fonamentin amb criteris consistents el seu procés de modernització. N'és un clar exponent el fet que el Ministeri de Justícia confiés a l'EDAP la redacció d'un ambiciós *Informe Técnico sobre el Discurso Jurídico Escrito Español* (2010) en el marc del *Plan Estratégico para la Modernización de la Justicia*. És precisament en aquest context on cal situar la *I Jornada sobre la modernización del discurso jurídico español* (novembre de 2011) i aquest volum que ara ressenyem, que en recull les ponències, les taules rodones, els tallers i les conclusions. El llibre s'inicia amb una presentació dels organitzadors, signada per Antonio Madrid i Estrella Montolío, de les facultats de Dret i Filologia, respectivament, de la Universitat de Barcelona, que ens expliquen l'origen de la Jornada, vinculat a les *Recomendaciones para la modernización del discurso jurídico español*, elaborat per la *Comisión Interministerial para la Modernización del Lenguaje Jurídico*, constituïda per acord del Consell de Ministres del 30 de desembre de 2009. Tot seguit s'hi inclouen sengles presentacions dels degans de les facultats de Filologia i de Dret, que posen en relleu la confluència d'interessos i voluntats en uns objectius compartits.

El volum ens ofereix a continuació les tres ponències centrals de la Jornada, començant per la que ens presenta el context i el sentit del procés dut a terme: *Razones y objetivos que motivaron la creación de la Comisión de Modernización del Lenguaje Jurídico por acuerdo del Consejo de Ministros de 30 de diciembre de 2009*, a cura d'Ana Sánchez Hernández, del Ministeri de Justícia. La segona ponència entra ja de ple en el moll de l'os del volum, centrant-se en la dimensió oral, i ho fa analitzant documents procedents de València, Madrid i Ciudad Real (1100 fitxes i 40 hores d'enregistraments): *El discurso judicial oral a partir de un análisis de corpus*, a cura del professor Antonio Briz i el Grup Val.Es.Co de la Universitat de València. I, finalment, la tercera, amb un objectiu complementari, estudia el vessant escrit del llenguatge jurídic a partir d'un corpus de 250 documents (interlocutòries; informes i oficis; decrets d'admissió de demanda; actes, notes i certificats de registradors; actes, notes i certificats de notaris i, sobretot, sentències redactades entre el 2000 i el 2010): *La situación del discurso jurídico escrito español. Estado de la*

---

\* Carles Duarte i Montserrat, president del Consell Nacional de la Cultura i les Arts (CoNCA) i director de la Fundació Lluís Carulla.

**Citació recomanada:** DUARTE I MONTSERRAT, Carles «MONTOLÍO, Estrella (ed.). *Hacia la modernización del discurso jurídico. Contribuciones a la I Jornada sobre la modernización del discurso jurídico español*. Publicacions i Edicions de la Universitat de Barcelona, Barcelona, 2012, 224 p. ISBN 978 84 475 3609 2», *Revista de Llengua i Dret*, núm. 59, 2013, p. 241-242, DOI: [10.2436/20.8030.02.22](https://doi.org/10.2436/20.8030.02.22).

*cuestión y algunas propuestas de mejora*, a cura de la professora Estrella Montolío. Les tres ponències constitueixen una utilíssima síntesi de l'estat de la qüestió.

D'altra banda, la jornada es va completar amb unes taules rodones, el contingut de les quals queda reflectit al capítol següent del llibre. A la primera, amb el títol *¿Cómo debe comunicar la justicia? ¿Cuáles son los derechos del ciudadano en las interacciones comunicativas con la justicia?*, es recull el debat, ric de consideracions teòriques i d'aportacions pràctiques, que van mantenir la professora d'història del dret Marta Bueno, l'administradora civil de l'Estat Ana Sánchez, el magistrat Joaquín Bayo, l'advocat Eudald Vendrell i el professor Salvador Gutiérrez, membre de la Real Academia Española de la Lengua. Les tres intervencions posteriors, concebudes amb una perspectiva comparativa, es refereixen al llenguatge jurídic català, a la modernització del llenguatge jurídic a Suècia i al cas portuguès.

El tercer bloc correspon a un apartat, especialment útil, d'orientació més aplicada, corresponent als tres tallers següents: *Historias y argumentos. Operaciones textuales para narrar y argumentar en textos judiciales*, a cura de Raquel Taranilla i Irene Yúfera; *Guiar al lector a través del texto. Mecanismos de cohesión en documentos judiciales*, a cura de Pedro Gras i Anna López Samaniego, i *Solemnidad, formalidad e (in)inteligibilidad. La selección léxica y la normativa lingüística en la redacción de documentos judiciales*, a cura de M. Ángeles García Asensio i Fernando Polanco.

El volum es tanca amb un apartat de conclusions, que parteix de la premissa del dret dels ciutadans a comprendre, que posa damunt la taula els antecedents en l'estudi d'aquesta matèria, que esmenta les recomanacions incloses a l'Informe que és el punt de partida de la Jornada, que planteja una crida a la col·laboració entre juristes i lingüistes, que defensa una transferència de coneixement per part dels lingüistes i que anuncia un seguit d'accions futures que es considera convenient d'impulsar.

En conjunt, doncs, ens trobem davant d'una contribució excel·lent a la reflexió sobre la indispensable actualització del llenguatge jurídic, feta amb criteris rigorosos, que ens ofereix l'oportunitat de posar-nos al dia sobre un camp on en aquests darrers anys s'estan produint avenços singularment significatius.